Bygdegårdarnas Riksförbund

Föreningsarbete

Valberedningens uppgifter

En valberedning förbereder valen till föreningens årsmöte. Det är ett ansvar som kräver noggrant förarbete och som har avgörande betydelse för föreningens framtid. Därför har valberedningen ett av de viktigaste uppdrag man kan ha i en förening. Vilka val som ska göras står i föreningens stadgar, det går också att hitta i tidigare årsmötesprotokoll. Valberedningen föreslår personer att väljas vid årsmötet, medlemmarna på årsmötet beslutar. Ofta följer medlemmarna valberedningens rekommendation, men det är inget krav.

En valberedning för en förening brukar bestå av tre till fem personer. Ju bättre valberedningen känner medlemmarna och kan föreningens mål och verksamhet desto lättare blir det att föreslå personer till de poster som ska väljas. Ett brett kontaktnät utanför föreningen är också viktigt för att nå andra målgrupper och stärka bygdegårdsföreningens roll på orten.

Så kan valberedningen arbeta:

1. Vilka val ska förberedas?
Titta i stadgarna vilka funktioner som ska väljas vid årsmötet. Det brukar ofta vara:

- presidium vid årsmötet; ordförande, sekreterare, justerare och rösträknare
- styrelseordförande
- övriga ledamöter i styrelsen
- eventuella ersättare i styrelsen
- eventuella kommittéer
- revisorer
- två ombud som företräder föreningen vid distriktsstämman
- eventuella arvoden

2. Tidsplan
För att hinna arbeta fram ett välgrundat förslag till årsmötet är det viktigt att vara ute i god tid och planera in möten och deadlines.

- Grundläggande datum att planera in och/eller förhålla sig till:
  - Datum för årsmötet.
  - Datum för när valberedningens förslag ska vara klart.
  - Datum för valberedningsmöte/n.
- Andra saker som kan tas med i tidsplanen:
  - Datum/tidsperiod för när den sittande styrelsen ska svara på frågor om det gångna årets styrelsearbete.
  - Datum/tidsperiod för att tillfråga medlemmarna i föreningen om förslag till nya styrelseledamöter.

3. Vilka utmaningar står föreningen inför?

- Vilka mål och verksamheter är viktiga för föreningens utveckling?
- Vilka svårigheter och möjligheter står föreningen inför?
- Finns det speciella problem som måste lösas?
- Vad kommer att krävas av den nya styrelsen?
- Vilka kompetenser är det som behövs?

4. Skaffa kunskap om hur dagens styrelse fungerar

- Läs protokoll, gör en närvarostatistik.
- Någon gång delta på (observera) ett styrelsemöte.
- Tala med ledamöterna i styrelsen om hur de tycker att dagens styrelsearbete fungerar, alternativt skicka ut en enkät med frågorna. Förslag till frågor:
  - Namn och kontaktuppgifter
  - Föreningsuppdrag, nuvarande och tidigare
  - Bidrar till styrelsearbetet genom att
  - Detta har fungerat bra/mindre bra i styrelsearbetet
  - Detta vill jag utveckla i styrelsearbetet
  - Ställer upp för omval eller ej

5. Styrelsens sammansättning – att sätta ihop ett lag

- Diskutera vad som är en bra sammansättning av styrelsen. Personer med olika intressen, erfarenheter och kunskaper behövs för att skapa en styrelse med bred kompentens där ledamöterna kompletterar varandra. Enas kring vilka kompentenser ni söker. Det kan vara kompetenser som:
  - Idéer till verksamhetsutveckling.
  - Ägande och drift av hus och/eller mark som kräver kunskap och intresse.
  - Kontakter. Behövs nätverk, politikerkontakter, mediekontakter?
  - Ekonomi. Klarar man budget, bokföring och ekonomiska rutiner?
  - Personer som kan engagera andra, få fler medlemmar till föreningen och få dem att trivas.
- Diskutera könsfördelning och åldersfördelning. Styrelseledamöter med olika förutsättningar och perspektiv är viktigt för att representera och leda en förening som utvecklas och där alla är välkomna.
- Diskutera föryngring och förnyelse. Hur kan bygdegårdsföreningen nå nya målgrupper och utveckla sin verksamhet för framtiden?

6. Inventera och sök kompetens

- Utifrån det arbete som gjorts enligt ovan, skriv ner vilka kompetenser som behövs i styrelsen, vilka som redan finns, och vilka ni behöver tillföra genom att hitta nya ledamöter till styrelsen.
- Leta efter personer utifrån de kompetenser som behövs via ert eget nätverk, via tips som kommit in från medlemmar och styrelsen i föreningen och genom att intervjua intressanta medlemmar i föreningen.

Rekrytering och förslag

När ni vet vilka personer ni vill rekrytera, gäller det att fråga på rätt sätt. Förklara vad uppdraget innebär och varför ni tror att just den personen skulle passa. Beskriv föreningens behov. Fråga så att personen blir glad över att bli tillfrågad.

När ni är klara med ert förslag till ny styrelse, förhoppningsvis i god tid före årsmötet, har ni några saker kvar.

- Se till att de som ni föreslår blir särskilt inbjudna till årsmötet.
- Se till att informera dem som inte föreslås för omval.
- Presentera ert förslag. Skriftligt helst i förväg.
- Förbered en muntlig presentation vid årsmötet.

Att välja valberedning

Vid årsmötet ska en ny valberedning väljas. Det är bra om någon i föreningen har förberett valet genom att ha funderat på vem/vilka som kan väljas och också tillfrågat vederbörande personer om deras intresse för uppdraget. En viktig kompetens att tänka på när valberedning ska väljas är att hitta personer med brett kontaktnät, både i och utanför bygdegårdsföreningen. Det är dock inte den sittande valberedningens roll att föreslå val av ny valberedning.

Mer hjälp och tips

Bygdegårdarnas Riksförbund samarbetar med Studieförbundet Vuxenskolan. Hör av er till er lokala SV avdelning för att få utbildning, studiematerial och mallar gällande valberedningsarbete. Ni kan såklart också ta hjälp av ert bygdegårdsdistrikt eller av förbundskansliet på BR om ni behöver råd och stöd.

Det finns mycket bra skrivet om valberedningens roll och uppdrag. För att läsa mer om valberedningsarbetet rekommenderas böckerna:

- *I förening* utgiven av Studieförbundet Vuxenskolan, 2014
- *Ordning och bereda* utgiven av Idealistas förlag, 2017